

Начало>Парични иски>Европейска заповед за плащане Европейска заповед за плащане

Словения

1 Наличие на производство за издаване на заповед за плащане

Словения признава следните две процедури за заповеди за плащане:

- процедура за заповеди за плащане, уредена в членове 431 – 441 от Гражданския процесуален закон (*Zakon o pravdnem postopku, ZPP*).
- процедура по принудително изпълнение на основание на автентичен документ (фактура, менителница или „протест на чек“, придружавани, където е подходящо, от обратни фактури, за да може да се докаже вземане, официален документ, извлечение от счетоводните книги, удостоверено от отговорното лице, заверен частен документ, писмено извлечение относно приходите от трудова заетост) пред Районния съд на Любляна (*Okrajno sodišče v Ljubljani*), когато съдът, по предложение на кредитор, издаде изпълнителна заповед чрез автоматизирана процедура и на основание на автентичен документ в срок от 3—4 дни, чрез която:
 - а) длъжникът се задължава да плати сумата, изисквана от кредитора (заповед за плащане или осъдителната част на изпълнителната заповед);
 - б) се разрешава принудително изпълнение спрямо имуществото на длъжник, посочено в иска на кредитор, при условие че длъжникът не подаде възражение срещу решението (разрешение за изпълнение) в срок от 8 дни;
 - в) длъжникът се задължава да плати разходите по производството (вж. алинеи 23, 40в и 41 от Закона за принудително изпълнение и обезпечаване на вземанията (*Zakon o izvršbi in zavarovanju, ZIZ*)).

1.1 Приложно поле на производството

Производството по заповед за плащане е специално ускорено производство за принудително събиране на изискуеми парични вземания, в случаите когато искът е подкрепен с документ, който съгласно закона притежава по-голяма доказателствена стойност (автентичен документ). Заповед за плащане се издава както за вътрешни, така и за трансгранични дела.

1.1.1 Какви видове вземания се допускат (напр. само парични вземания, само договорни вземания и т.н.)?

Иск, който представлява основание за заповед за плащане, може да включва само парично задължение (парично вземане). Само иски, които представлява договорни и недоговорни задължения и са формално определени, могат да бъдат обект на иск. Единственото изключение е предизвестие за освобождаване на търговски помещения и последващото разчистване на наличности, при които се прилагат правила съгласно специална процедура за издаване на заповед за плащане. Това изключение е уредено в член 29 от Закона за търговски сгради и помещения (*Zakon o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih*), съгласно който въз основа на отправено от наемодателя предизвестие за прекратяване на договора и искане за освобождаване на търговска сграда или търговски помещения, съдът издава заповед за освобождаване на търговската сграда или търговските помещения, ако от предизвестие за прекратяване или от искането, както и от договора за наем, или от доказателствата, посочени в предходния член, следва, че наемодателят има право да прекрати договора или да поиска освобождаването на търговската сграда или търговските помещения.

Само вземания по договори, основани на автентичен документ, може да бъдат предмет на процедури по заповеди за плащане.

1.1.2 Съществува ли горна граница по отношение на стойността на иска?

Няма таван за стойността на иска.

1.1.3 Използването на производството факултативно ли е или е задължително?

Съгласно разпоредбите на Гражданския процесуален закон съдът се произнася служебно относно издаването на заповед за плащане дори когато ищецът не е отправил такава молба, но са налице условията за издаването на заповед за плащане, т.е. ищецът е предявил иск по общия ред и не е поискал издаване на заповед за плащане. Следователно, ако са налице предвидените в закона изисквания, съдът е длъжен да издаде заповед за плащане (тя се издава от младши съдебен служител), независимо дали ищецът е подал молба за това.

Кредиторът може да избере дали да подаде иск за задължително плащане и да предложи издаването на заповед за плащане съгласно член 431 от ГПЗ, или да подаде електронна молба за принудително изпълнение по член 41 от ЗПИОВ, на основание на която централния съд издава заповед за плащане чрез автоматизирана процедура.

1.1.4 Производството приложимо ли е, ако ответникът живее в друга държава членка или в трета държава?

Да.

1.2 Компетентен съд

В Словения подсъдността на молбите за издаване на заповед за плащане се определя по същия начин, както и за останалите иски. Това означава, че с материална компетентност да издават заповеди за плащане разполагат както окръжните съдилища (*okrožna sodišča*), така и районните съдилища (*okrajna sodišča*). Материалната компетентност се определя съобразно стойността на иска (или в съответствие с характера на спора, например търговски спорове). Районните съдилища са компетентни да се произнасят по спорове във връзка с имуществени права, когато стойността на спорната вещь не надхвърля 20 000 EUR. Окръжните съдилища са компетентни да се произнасят по спорове във връзка с имуществени права, когато стойността на спорната вещь надхвърля 20 000 EUR. Само окръжните съдилища са компетентни да разглеждат и решават търговски спорове на първа инстанция. Търговски са спорите, при които една от страните по гражданско дело е юридическо лице (дружество, институция, кооперация). Търговски са и спорите, по които едната страна е държавата или самоуправляваща се общност, например община.

Териториалната компетентност определя кой съд, разполагащ с материална компетентност, е компетентен да се произнесе по конкретен спор.

Съгласно общото правило за териториалната компетентност исковите срещу физически или юридически лица се предявяват пред съда, в чийто съдебен район е постоянното местопребиваване на физическото лице или седалището на юридическото лице. Ако искът е срещу чуждестранно физическо или юридическо лице, съдът с обща териториална компетентност е съдът, в чийто район е местопребиваването на физическото лице в Словения или където юридическото лице има клон. Освен това в словенското законодателство е предвидено правило за специална териториална компетентност, която се определя във връзка с предмета на спора и страните по него.

По отношение на процедура по принудително изпълнение на основание на автентичен документ, в рамките на която се издават и заповеди за плащане, Районният съд на Любляна има изключителна компетентност.

За повече информация по този въпрос вж. отговорите в раздел „Завеждане на дело“.

1.3 Изисквания за форма

Съгласно член 431 от ГПЗ, за издаване на заповед за плащане е необходимо да са налице две условия: искът да се отнася до парично вземане, което е изискуемо, и да е налице автентичен документ, от който произтича вземането. Исковата молба или заявлението за издаване на заповед за плащане трябва да съдържа всички елементи, които са задължителни за всяка искова молба: посочване на съда, имената и адресите на постоянно или временно пребиваване на страните, имената на законовите представители или пълномощниците, конкретно искане, в което се излага основният предмет на спора и допълнителните претенции, фактите в подкрепа на искането на ищеца, доказателства в подкрепа на тези факти, стойността, обект на спора, и подпис на ищеца. Освен това към исковата молба се прилага автентичният документ (оригинал или заверено копие).

Условие за издаване на заповед за плащане, което е включено в изпълнителната заповед на база на автентичен документ (член 41 от ЗПИОВ) е, че молбата за принудително изпълнение, основана на автентичен документ, трябва да бъде подадена по електронен път, трябва да е платена съдебната такса и молбата за принудително изпълнение, основана на автентичен документ, трябва да съдържа следната информация: имена на кредитора и длъжника, включително и техните идентификационни данни (напр. данъчен номер, ЕГН или дата на раждане); автентичен документ; задължение на длъжника; средства и предмет на принудително изпълнение; друга необходима информация, в зависимост от предмета на изпълнение, за да бъде осъществено изпълнението; и искане съдът да нареди на длъжника за изплати претендираната сума, включително и направените разходи, в срок от осем дни, а в случаи, отнасящи до менителници и чекове, в срок от три дни след връчването на заповедта.

1.3.1 Задължително ли е използването на стандартен формуляр? (Ако да, откъде може да се получи този формуляр?)

Съгласно член 431 от ГПЗ, в Словения няма изискване за подаване на заявление за издаване на заповед за плащане на стандартен формуляр; всъщност такъв формуляр не съществува. Заявлението трябва да съдържа предвидените в закона елементи, посочени по-горе в точка 1.3 (задължителни елементи на исковата молба).

В процеса на издаване на решение за изпълнение въз основа на достоверен документ (член 41 от ЗПИОВ), съдържащ заповед за плащане, молбата трябва да бъде подадена на стандартен формуляр (член 29, алинея 2 от ЗПИОВ, Правилника за формулярите, видовете принудително изпълнение и процеса при автоматизирано изпълнително производство) по електронен път (<https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>) или в писмен вид.

1.3.2 Изисква ли се представителство от адвокат?

Няма изискване страните в производствата за издаване на заповед за плащане да бъдат представлявани от адвокат (нито това се изисква при производствата по член 431 от ГПЗ и по член 41 от ЗПИОВ).

1.3.3 Колко подробно трябва да се опишат основанията на иска?

Съгласно член 431 от ГПЗ, искът за задължително плащане трябва да съдържа информация за основанията и размера на задължението, както и доказателства, позволяващи да се установи истинността на твърденията. Също така се посочват сумата, валутата и датата, на която паричното задължение е станало изискуемо. В случай че е поискана лихва, тя трябва да е точно определена (лихвен процент и период, за който се търси лихвата). Датата на падежа на задължението следва да личи ясно от автентичния документ.

При изпълнение на основание на автентичен документ, не е необходимо искът да бъде подкрепен с други доказателства; достатъчно е посочването на автентичен документ (член 41 от ЗПИОВ).

1.3.4 Трябва ли да се представят писмени доказателства за спорното вземане? Ако да, какви документи са допустими като доказателство?

Да. Към заявлението за издаване на заповед за плащане трябва да се приложи оригиналът или заверено копие на автентичния документ. Няма изискване да се приложи оригиналът или заверено копие на автентичния документ, когато се иска издаване на заповед за плащане в търговски спор. Достатъчно е да се представи копие на този документ, заверено от упълномощен орган на юридическо лице.

Автентичен документ е документ, който няма качеството на изпълнително основание, но въз основа на който може да се приеме, че е много вероятно задължението да съществува. Даден документ е автентичен, ако е определен като такъв от Гражданския процесуален закон или друг закон. Съгласно Гражданския процесуален закон автентични документи са: публичните документи, частните документи, на които подписът на длъжника е удостоверен от орган със съответните удостоверителни правомощия, менителниците и чековете, заедно с протестите и обратните фактури, ако са необходими за предявяване на иск, извлеченията от заверени счетоводни книги, фактури и документи, които имат качеството на публични документи по силата на специални нормативни актове. Чуждестранен документ, който отговаря на изискванията, за да може да се използва в Словения, също може да представлява автентичен документ.

Изключение: без наличието на автентичен документ съдът издава заповед за плащане срещу ответника, когато искът се отнася до изискуемо парично вземане, което не надхвърля 2 000 EUR, и в заявлението за издаване са посочени основанията и размерът на задължението и доказателства, позволяващи да се установи истинността на твърденията. Това изключение не се прилага по отношение на търговски спорове (член 494 от ГПЗ).

При изпълнителна процедура на основание на автентичен документ, в която е издадена заповед за плащане, не е практически възможно да се представи автентичен документ (тъй като информационната система не дава възможност за това); но е достатъчно да се декларира автентичността на документа (член 41 от ЗПИОВ).

1.4 Отхвърляне на молбата

Съдът отхвърля искането за издаване на заповед за плащане, ако не са налице предпоставките за нейното издаване, т.е. наличие на изискуемо парично вземане и на автентичен документ, от който произтича вземането.

Когато съдът не отхвърли иска за издаване на заповед за плащане, той продължава производството въз основа на иска.

Районният съд на Любляна отхвърля молбата за принудително изпълнение въз основа на автентичен документ ако искът не е изискуем или ако ответникът е фалирал.

1.5 Обжалване

Не се допуска обжалване на решението за отхвърляне на молбата за издаване на заповед за плащане, нито пък е възможно ищецът да оспори такова решение с жалба пред по-висшестоящ съд.

Правното средство за защита, с което разполага ответникът срещу издадена заповед за плащане, е възражението. Срокът за подаване на възражение е осем дни от връчването на ответника на заповедта за плащане (три дни при споровете във връзка с менителници и чекове).

Възражението трябва да е мотивирано, защото в противен случай то се счита за неоснователно. Решението на съда относно възражението може да се обжалва.

Ако ответник желае да оспори заповед за плащане само в частта относно разноските, той трябва да подаде жалба срещу решението. Ищецът може да обжалва решението на Районния съд на Любляна за отхвърляне на молбата за принудително изпълнение, основана на автентичен документ, в срок от 8 дни, като решението по обжалването се взема от Върховния съд на Любляна.

1.6 Възражение

Ответникът може да подаде възражение срещу иска на ищеца. Възражението трябва да бъде основателно. Във възражението се посочват фактите, на които се основава то, както и съответните доказателства, като в противен случай възражението се счита за неоснователно (член 435, алинея 2 от ГПЗ). Следователно във възражението ответникът следва да посочи правно значимите факти, т.е. фактите, които дават основание за отхвърляне на иска (ако бъде доказана тяхната истинност). Твърденията относно тези факти трябва да са конкретни и точни.

Възражение срещу решението на Районния съд на Любляна, с което се удовлетворява молбата за принудително изпълнение на основание на автентичен документ и се издава заповед за принудително изпълнение въз основа на автентичен документ, може да бъде подадено в срок от 8 дни. Възражението трябва да бъде основателно. Възражението се счита за основателно когато длъжникът е посочил фактите, въз основа на които искът на ищеца може да бъде отхвърлен (напр. че дългът е погасен) и е представил доказателства в подкрепа на претендираните във възражението факти (член 61 от ЗПИОВ). Районният съд на Любляна взема решение по възражението.

1.7 Последици от възражението

Ако съдът не отхвърли възражението на ответника на основание, че е подадено след срока, че е непълно, незаконосъобразно или необосновано, той продължава производството както при подадена жалба.

Ако ответникът представи обосновано възражение, съдът издава решение за анулиране на заповедта за плащане и, след като решението влезе в сила, предприема действия по основния въпрос.

По време на първото съдебно заседание страните могат да сочат нови факти и да представят нови доказателства, а ответникът може да представя и нови възражения във връзка с оспорваната част на заповедта за плащане.

Ако Районният съд на Любляна приеме възражението срещу изпълнителната заповед, основана на автентичен документ, съдът анулира частта на изпълнителната заповед, която разрешава изпълнението и посочва изпълнителя, както и извършените по изпълнението действия (т.е. съдът не анулира заповедта за плащане, а решава дали заповедта за плащане да остане в сила или да бъде анулирана с последващо решение). След това съдът процедира по производството както в случай на възражение срещу заповед за плащане. Ако няма компетентност, съдът обявява, че не е компетентен и делото се отнася до компетентния съд. При тези си действия съдът взема пред вид споразумението за териториална компетентност ако кредиторът го е поискал и посочил в молбата си за принудително изпълнение, или ако длъжникът го е поискал във възражението срещу изпълнителната заповед и го е представил в съда. Молба за изпълнение, основана на автентичен документ, послужил като основание за издаване на анулирана заповед за изпълнение, се счита за иск в гражданско производство (член 62 от ЗПИОВ).

1.8 Последици от липсата на възражение

Ако насрещната страна не подаде възражение или жалба, заповедта за плащане влиза в сила и подлежи на принудително изпълнение.

Ако длъжникът не възрази срещу изпълнителната заповед, основана на автентичен документ, в срок от 8 дни, същата става окончателна и влиза в сила (това се отнася и за заповедта за плащане), а принудителното изпълнение на иска на кредитора ще доведе до изпълнение спрямо предмета на изпълнение, собственост на длъжника, посочен в молбата за принудително изпълнение на ищеца.

1.8.1 Какво трябва да се направи, за да се получи подлежащо на изпълнение решение?

Ищецът трябва да поиска изрично от съда издаване на удостоверение, че заповедта подлежи на принудително изпълнение. Решението на съда подлежи на принудително изпълнение след влизането му в сила и изтичането на срока за доброволно изпълнение на задълженията (член 19, алинея 1 от Закона за принудителното изпълнение и обезпечаването на вземанията).

Районният съд на Любляна издава служебно удостоверение за окончателност и изпълнителна сила на основаната на автентичен документ изпълнителна заповед и го изпраща на кредитора и (заедно с изпълнителната заповед) на всички лица, отговорни за изпълнението на заповедта (изпълнителя, банката, работодателя и пр.).

1.8.2 Това решение окончателно ли е или ответникът все още може да го обжалва?

Заповед за плащане, срещу която не са подадени възражения или възраженията срещу нея са отхвърлени, влиза в сила и не подлежи на оспорване чрез обжалване.

Влязла в сила заповед за плащане може да се оспорва по пътя на извънредните правни средства за защита.

Влязла в сила заповед за плащане, основана на автентичен документ, съдържащ заповед за плащане, може да бъде оспорена чрез извънредни правни средства за защита (молби за възобновяване на дело и касационни жалби, член 10 от ЗПИОВ).

Връзки

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?sop=1998-01-2303>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1212>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO320>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Последна актуализация: 14/01/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.